

## Průběžné hodnocení za 2. pololetí 2017

# MANAŽERSKÉ SHRNUÍ

Průběžné hodnocení k 31. 12. 2017 je výstupem projektu *Hodnocení Programu rozvoje venkova na období 2014-2020* (PRV 2014-2020). Zpráva shrnuje finanční a věcný pokrok realizace PRV k 31. 12. 2017 a vyhodnocuje jej v rámci odpovědí na společné a specifické evaluační otázky tam, kde jsou k dispozici potřebná data k zodpovězení otázky, případně nastiňuje pokrok v rámci hodnocení.

Časové prodlevy v procesu schvalování legislativních aktů na úrovni EU vedly k posunu začátku implementace. Kontext zpracování zprávy tedy charakterizuje stále relativně nižší počet realizovaných projektů k rozhodnému datu 31. 12. 2017, i když se počet proplacených projektů v druhé polovině roku 2017 téměř zdvojnásobil oproti stavu k 30. 6. 2017.

### Kontext realizace

Růst české ekonomiky se v roce 2016 zpomalil a HDP očištěný o cenové vlivy a sezónnost meziročně vzrostl o 2,3 %. Údaje Souhrnného zemědělského účtu za rok 2016 ukazují na razantní meziroční zvýšení podnikatelského důchodu („zisku“) z 15,6 mld. Kč v roce 2015 na 20,2 mld. Kč v roce 2016. Pozitivním jevem je i meziroční pokles podílu mezispotřeby na celkové produkci ze 70,4 % v roce 2015 na 66,8 % v roce 2016, což svědčí o efektivnějším užití vstupů. Podíl provozních dotací na produkci však zůstává nadále mimořádně vysoký (téměř 24 %). Došlo k dalšímu meziročnímu snížení nominálního podílu zemědělství na HPH<sup>1</sup> v základních b.c. na 1,78 %, což představuje meziroční pokles o 0,03 p. b. Podíl potravinářství se meziročně mírně zvýšil o 0,03 p. b. na 2,19 %.

V termínu 10. - 30. října 2017 probíhal příjem žádostí v 5. kole výzvy celkem pro 11 operací. V rámci 5. kola výzvy bylo zaregistrováno celkem 5 001 žádostí s požadavkem na dotaci 9 343 708 178 Kč (365 917 689 EUR). Dále v roce 2017 probíhal kontinuální příjem pro operaci 4.3.1 Pozemkové úpravy a rovněž probíhal příjem pro opatření M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER a opatření M20 Technická pomoc.

V případě plošných opatření probíhá podávání žádostí o dotaci (formou tzv. Jednotné žádosti) od roku 2015. Jednotné žádosti o platby na plošná opatření PRV 2014–2020 pro rok 2017 byly podávány v 1. polovině 2017 (do 15. května 2017), v případě operace 8.1.1 byly žádosti o podporu na založení lesního porostu za rok 2017 podávány až do 30. 11. 2017.

### Finanční pokrok realizace

V roce 2017 došlo k proplacení 1 721 projektových operací v celkové výši 110 645 936 EUR<sup>2</sup>, většina proplacených operací/projektů (1 039) byla v rámci investičního opatření M04 Investice do hmotného majetku, což představuje 60 % objemu proplacených finančních prostředků v rámci projektových opatření v roce 2017.

---

<sup>1</sup> HDP tvoří HPH a čisté daně na produkty (daně z produktů a dotace na produkty), které ČSÚ zveřejňuje bez přiřazení k jednotlivým odvětvím. Proto se podíl odvětví na HDP vyjadřuje jako podíl HPH daného odvětví k celkové HPH.

<sup>2</sup> Pro přepočítání byl po konzultaci se zadavatelem použit kurz ECB k 29. 12. 2017 ve výši 25,535 CZK/EUR.

Celkem od počátku programového období bylo k 31. 12. 2017 proplaceno 1 747 projektů ve výši 111 911 859 EUR plus 12 880 864 EUR v rámci zálohových plateb pro mladé zemědělce (operace 6.1.1). Celkové čerpání programu v projektových operacích tak činí 124 792 723 EUR. V rámci plošných opatření bylo k 31. 12. 2017 proplaceno 873 508 840 EUR. Celkové čerpání PRV k 31. 12. 2017 je 998 301 563 EUR.

Nejvyšší míry finančního naplnění vykazují z projektových operací 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven s 26,6 % proplacených prostředků z celkové alokované sumy na danou operaci, následuje 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců s 25,8 %, 4.3.2 Lesnická infrastruktura s 20,1 % a operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků s 15,4 %. Naopak není proplacen jediný projekt v opatření M02 Poradenské, řídicí a pomocné služby pro zemědělství (zde nebyla vypsána výzva). Rovněž nízké, v některých operacích nulové finanční naplnění vykazují opatření M06 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti, zde s výjimkou operace 6.1.1, kde mladí zemědělci čerpají zálohové platby, a M16 Spolupráce (zde se jedná o operace 16.4.1 a 16.6.1).

Za účelem zjištění skutečného finančního pokroku realizace je nutné zohlednit i registrované a závazkované hodnoty, a to v souvislosti s charakterem projektů, výše alokace projektů, apod. Například u operací 16.1.1, 16.2.1 a 16.2.2 se očekává proplacení v dlouhodobějším časovém horizontu, v opatření M16 je například pod závazkem již 56,9 % alokace na tuto operaci. Nejvyšší míra u operace 8.6.2 zase souvisí s nízkou alokací vzhledem ke skutečnému zájmu o tento druh podpory (registrované projekty čtyřnásobně převyšují danou alokaci). V rámci plošných opatření M10-M15 bylo nejvyšší procento vyplacených prostředků vzhledem k dané alokaci na opatření realizováno v opatření M11 Ekologické zemědělství, a to ve výši 48,1 % celkové alokace opatření. Nejvyšší relativní pokrok v čerpání mezi 31. 7. 2017 a 31. 12. 2017 zaznamenalo opatření M 14, a to o 17 p.b. a také opatření M13, kde bylo v průběhu sledovaného období vyplaceno přibližně 1,4 mld. Kč (7 p.b.). V případě ostatních opatření se v tomto období jednalo pouze o mírný pokrok v proplácení, a to v řádu jednotek procent. Naopak, relativně nejméně disponibilních prostředků je k 31. 12. 2017 vyplaceno v rámci opatření M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů (důvodem je posun implementace opatření, která byla zahájena až od roku 2016).

### **Věcný pokrok**

Věcný pokrok realizace jednotlivých operací je členěn a popsán ve zprávě v rámci jednotlivých opatření. Nejvyššího věcného pokroku u projektových operací dosahují operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků, 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců.

Relativně nízký počet realizovaných a proplacených projektů k rozhodnému datu 31. 12. 2017 se projevuje i ve stávajícím nízkém naplňování cílů PRV. Nicméně při podrobnějším vzhledu do jednotlivých opatření a operací vidíme spíše pozitivní trend stoupajícího množství zaregistrovaných a závazkovaných projektů.

Pozitivní trend zvyšujícího se počtu zaregistrovaných a závazkovaných projektů přispívajících k naplňování cílů PRV je vidět v rámci opatření M04, M06, s výjimkou operace 6.4.3, M08 a u operací 16.2.1 a 16.2.2 v opatření M16. U opatření M01 dochází také k postupnému navyšování zaregistrovaných a závazkovaných projektů. Naprostá většina uspořádaných akcí k 31. 12. 2017 byla v operaci 1.2.1 Informační akce. Naplňování cílových hodnot počtu účastníků na vzdělávacích akcích (1.1.1) zůstává, kromě prioritní oblasti 2B, za očekáváním.

K 31. 12. 2017 nebyly předloženy projekty v následujících operacích: 2.1.1 Poradenství, 6.4.3 záměr b) Výstavba a modernizace bioplynové stanice, a 16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování

biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech. ŘO na tuto situaci již zareagoval a navrhuje převedení prostředků z operací 2.1.1 a 6.4.3 záměru b) do operací s dostatečnou absorpční kapacitou.

Věcný pokrok v rámci opatření M10 – M15 se oproti stavu k 30. 6. 2017 nezměnil, neboť Jednotná žádost je podávána jedenkrát ročně, a to v období od pol. dubna do pol. května.

### **Vyhodnocení evaluačních otázek**

Vzhledem k posunu termínu přijímání prvních žádostí pro projektová opatření je k dispozici pro hodnocení některých efektů PRV stále nízký počet dat, a hodnocení je tím ovlivněno. Prezentované odpovědi na evaluační otázky je proto nutno vnímat v tomto kontextu. Odpovědi na evaluační otázky se snažil hodnotitel formulovat tam, kde to bylo možné s ohledem na dostupná data (např. ještě nejsou dostupná potřebná data z monitorovacích listů pro vyhodnocení některých ekonomických a environmentálních ukazatelů). Oproti minulému období byla k dispozici data z monitorovacích listů pro operace 4.1.1, 4.2.1, 6.4.1, 8.6.1 a 16.2.2, v celkovém počtu 459 záznamů, a bylo tak možno poprvé stanovit některé ekonomické ukazatele, např. vyhodnotit vliv intervence PRV na zvyšování Výkonů či HPH. Jak již bylo zmíněno, toto vyhodnocení je založeno na základě omezeného vzorku realizovaných projektů; slouží tak spíše jako prvotní indikativní informace.

Z důvodu omezeného množství dat lze pouze minimálně vyhodnotit příspěvek PRV k PO 5A, 5B, 5C, 5D.

Hodnocení průběhu ovlivnily dvě skutečnosti: kvalita poskytnutých dat, především v oblasti dat z monitorovacích listů a kvantita a struktura dodávaných datových výstupů. Problematika dat je s ŘO intenzivně řešena od začátku spolupráce a hodnotitel pozitivně vnímá přístup ŘO ve snaze zajistit potřebná data dle potřeb hodnotitele.

Hodnocení v rámci plošných opatření se v této fázi evaluace zaměřilo na vybraná dílčí témata ve vztahu k naplňování relevantních prioritních oblastí (3A(EO6b), 4A, 4B, 4C, 5E). Bylo zpracováno prostorové vyjádření míry zájmu o jednotlivé managementy Agroenvironmentálně-klimatického opatření (M10) včetně mapových výstupů. Pro účely hodnocení implementace plošných opatření bylo provedeno dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na přístup žadatelů k informacím, administrativní a věcnou náročnost přípravy Jednotné žádosti a splnění podmínek dotace. Specificky pro hodnocení efektů opatření M11 Ekologické zemědělství bylo realizováno dotazníkové šetření cílené na zjištění přínosů dotace z PRV pro ekologické zemědělce, ale také na překážky pro realizaci méně využívaných titulů EZ. Dále byla provedena základní analýza vrstvy vhodnosti k zalesnění (pro operaci 8.1.1), podrobný desk research nově zpracovaných studií a metodik a další dílčí analýzy. Pro účely dalšího hodnocení byl zpracován metodický návrh analýz cenných ploch (v rámci opatření M10) na základě dat AOPK ČR.

### **Závěry a doporučení**

Posílit propagaci a podporu konání Vzdělávacích akcí, neboť zde je implementační pokrok nízký. V případě, kdy rizika implementačního charakteru pro realizaci operace 2.1.1 budou nadále představovat zásadní bariéru implementace, převést prostředky opatření optimálně do operací, kde lze jinou formou podpořit šíření znalostí v tématech prioritních pro zemědělský sektor a z hlediska veřejného zájmu. ŘO na tuto situaci reagoval a již doporučení zahrnul do 5. modifikace PRV, jejíž schválení se očekává v roce 2018.

Převést vyčleněné prostředky z operace 16.6.1, i v souvislosti s návrhem ŘO na převod alokace z opatření 6.4.3 (bioplynové stanice), do operací, v nichž byl zaznamenán nejvyšší zájem.

Doporučujeme revizi některých indikátorů v rámci opatření M20 Technická pomoc. Dle sdělení ŘO je již revize zahrnuta do 5. modifikace PRV.

Na základě výsledků provedených analýz byla formulována doporučení pro zlepšení implementace některých managementů AEKO a podopatření 8.1 (zalesňování orné půdy) s ohledem na příspěvek k naplňování PO 4A, 4B a 4C a 5E.

# EXECUTIVE SUMMARY

The interim evaluation as of 31 December 2017 is the output of the ongoing evaluation of the Rural Development Program for the period of 2014-2020 (RDP 2014-2020). The report summarizes the financial and factual implementation of the RDP as of 31 December 2017 and evaluates it in response to common and specific evaluation questions where the necessary data are available to answer the questions, otherwise it outlines a progress in the evaluation.

The delays in the process of adopting legislative acts at EU level have led to a postponement of RDP implementation. Thus, the context of the report is still characterized by a relatively lower number of realized projects at the decisive date of 31 December 2017, although the number of reimbursed projects almost doubled in the second half of 2017 compared to the situation on 30 June 2017.

## Context of implementation

The growth of the Czech economy slowed down in 2016 and GDP adjusted for price and seasonality grew by 2.3 %. Aggregate agriculture account data for 2016 show a robust year-on-year increase in corporate income ("profit") from CZK 15.6 billion in 2015 to CZK 20.2 billion in 2016. The year-on-year decrease in the share of intermediate consumption of the total production from 70.4% in 2015 to 66.8% in 2016 is viewed as a positive effect, indicating a more efficient use of inputs. However, the share of operating subsidies on production remains extremely high (almost 24%). There was a further year-on-year decrease in the nominal share of agriculture in GVA in baseline current prices to 1.78%, a year-on-year decline of 0.03 p.p. The share of foodstuffs grew slightly by 0.03 p.p. to 2.19% y / y.

On October 10 - 30, 2017, the 5th round of the call was opened for applications, in total for 11 operations. In the 5th round of the call, a total of 5,001 applications were submitted with a grant request of CZK 9,343,708,178 (EUR 365,917,689). In addition, in 2017, a continuous receipt of applications was in place for Operation 4.3.1 Land consolidation and also for Measure M19 LEADER co-operation activities (community-led local development) and Measure M20 Technical Assistance.

In the case of "area-related measures", there is continuous submission of grant applications (in the form of the Single Application) takes place from 2015. Applications for payments for "area-related measures" under RDP 2014-2020 for the year 2017 were submitted in the first half of 2017 (until 15 May 2017). In case of operation 8.1.1, applications for the establishment of forest for 2017 were submitted until 30 November 2017.

## Financial progress of implementation

1,721 project operations were reimbursed in 2017 for a total amount of EUR 110,645,936, most of the operations/projects reimbursed (1,039) were under investment measure M04 Investments into physical assets, representing 60% of the volume of reimbursed funds in projects measures in 2017. Since the beginning of the programming period, as at 31 December 2017, 1,747 projects were reimbursed in the amount of EUR 111,911,859. In addition to the previous sum, EUR 12,880,864 were paid under advance payments to young farmers (Operation 6.1.1). The total drawdown of the program in project operations amounts to EUR 124,792,723.

Within the scope of the area-based measures, EUR 873,508,840 was reimbursed as at 31 December 2017. The total sum spent on RDP at 31 December 2017 is EUR 998,301,563.

The highest rates of financial fulfilment are reported in project operations 8.6.2 Technical equipment of woodworking establishments with 26.6% of the reimbursed funds out of the total allocated amount for the given operation, followed by 6.1.1 Business start-up aid for young farmers with 25.8%, 4.3.2 Forest infrastructure with 20.1% and operations 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings with 15.4%. On the other hand, no project has been reimbursed under M02 Advisory services, farm management and farm relief services (no call was issued). Also low, in some operations, zero funding is shown in M06 Farm and business development, except for Operation 6.1.1, where young farmers receive advance payments, and M16 Co-operation.

In order to ascertain the actual financial progress of the implementation, it is necessary to take into account also the registered values and values under commitment in relation to the nature of the projects, the amount of the allocation of projects, etc. For example, for operations 16.1.1, 16.2.1 and 16.2.2 is the project reimbursement expected in the longer term; in the M16 measure, already 56.9% of the allocation is in projects under commitment. The highest rate for Operation 8.6.2 is in turn related to the low allocation; as the actual interest is high (registered projects exceed the allocation fourfold).

As part of the M10-M15 "area measures", the highest percentage of disbursements in relation to the allocation was made in measure M11 Organic Farming, amounting to 48% of the total allocation of the measure. The highest relative progress in spending between 31. 12. 2016 and 31. 7. 2017 was recorded by Measure M14, namely by 17 percentage points. On the other hand, the relatively least disposable funds as of 31 December 2017 is still disbursed under Measure M15 Forest-environmental and climate services and forest protection (the reason is the postponement of the implementation of the measure that started only in 2016).

### **Factual progress of implementation**

The factual progress of individual operations is broken down and described in the report in the context of the individual measures. 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings, 8.6.2 Technical equipment of woodworking establishments and 6.1.1 Business start-up aid for young farmers, achieved the highest real progress in project operations.

The low number of realized and reimbursed projects at the decisive date of 31 December 2017 is reflected in the current low implementation of the RDP objectives. However, with more detailed insights into individual measures and operations, we see a rather positive trend of increasing number of registered projects and projects under commitment (projects with a signed contract).

The positive trend of the increasing number of registered projects and projects under commitment contributing to the achievement of the RDP objectives can be seen in Measures M04, M06, except for operations 6.4.3, M08 and for operations 16.2.1 and 16.2.2 in M16. For Measure M01, the gradual increase of registered and supporting projects is also going on. The vast majority of the events organized as of 31 December 2017 were in Operation 1.2.1 Information actions. Fulfilling the target values of the number of participants in Training actions (1.1.1) remains, except the priority area 2B, beyond expectations.

No projects were submitted in the following operations as of 31 December 2017: 2.1.1 Consultancy, 6.4.3 b) Construction and modernization of the biogas plant, and 16.6.1 Horizontal and vertical cooperation in sustainable production of biomass for energy production, food production and in industrial processes. The managing authority

has already responded to this situation and proposed the transfer of funds from operations 2.1.1 and 6.4.3 of the project b) into operations with sufficient absorption capacity.

Progress in the framework of Measures M10-15 has not changed since the situation on 30 June 2017, as the Single Application is submitted once a year, between mid-April and mid-May.

### **Evaluation questions assessment**

Due to the postponement of the first round of the call, there is still a low number of data for evaluation of some RDP effects, and the evaluation is affected. Therefore, the presented answers to the evaluation questions should be seen in this context. Answers to the evaluation questions were attempted by the evaluator wherever possible with regard to the available data (eg data from the monitoring sheets are not yet available for evaluation of some economic and environmental indicators). Compared to the previous period, the data from the monitoring sheets for Operations 4.1.1, 4.2.1, 6.4.1, 8.6.1 and 16.2.2 were available for 459 records. For the first time, it was possible to set some economic indicators, to evaluate the impact of RDP intervention on increasing performance or GVA. Nevertheless, as mentioned above, this evaluation is based on a limited number of implemented projects; it serves therefore rather more as initial indicative information.

Because of the limited amount of data, the RDP contribution to PO 5A, 5B, 5C, 5D is only partly evaluated.

The evaluation of the course influenced two facts: the quality of the data provided, especially from the monitoring sheets, and the quantity and structure of the supplied data. The data issue is intensively addressed with the MA since the beginning of the cooperation and the evaluator positively perceives the approach of the MA in order to provide the necessary data according to the needs of the evaluator. The assessment of the area-wide measures focuses on selected sub-themes in relation to the implementation of the relevant priority areas (3A (EO6b), 4A, 4B, 4C, 5E). Following analyses were processed: The spatial expression of the farmers' interest in the managements of Agri-environment-climate measure (M11), including map outputs. For the purposes of evaluating the implementation of area-based measures, a questionnaire survey was held which has focused on applicants' access to information, the administrative and factual complexity of the preparation of the Single Application and the fulfillment of the subsidy conditions. Specifically, for the evaluation of the effects of the M11 a questionnaire survey was made that aimed at identifying the benefits of a RDP subsidy for organic farmers, but also on the obstacles for the realization of less used organic farming managements. Other analyses include: a basic analysis of a Land Suitability for Afforestation layer (8.1 sub-measure), desk research of actual studies and methodic documents, etc. For the purposes of the upcoming evaluation work, a methodic draft for the analysis of HNV areas (M10 measure) using the data held by NCA CR.

### **Conclusions and suggestions**

Strengthen the promotion and support of training actions, as a consequence of a low implementation progress in this operation. Assuming the risks for the implementation of operation 2.1.1 continue to be a major barrier to implementation, transfer the funds earmarked for 2.1.1 to operations where the dissemination of knowledge on priority topics for the agricultural sector and public interest can be promoted in another way. The MA reacted to this situation and already included the recommendation in the 5th RDP modification, which is expected to be approved in 2018.

Transfer funds earmarked from operation 16.6.1, also in connection with the proposal to transfer the allocation from measure 6.4.3 (biogas stations, to operations with the highest interest.

We recommend reviewing some of the indicators under M20 Technical Assistance. According to the MA's announcement, revisions are already included in the 5th RDP modification.

On the basis of the carried-out analyses, some recommendations have been formulated to improve the implementation of AEKO measures and 8.1 sub-measure, considering the contribution to the implementation of PA 4A, 4B, 4C and 5E.